

PORTRETI NAJISTAKNUTIJIH STVARALACA U HIDROTEHNICI

RATKO MICIĆ - VELIKI GRADITELJ VODOVODA I BRIŽNI ČUVAR STARE PLANINE

Stara planina - od strane zvanične politike i vlasti decenijama potpuno zaboravljen najlepší biser srpskog visokog gorja - napokon su, zamislite, "otkrili" čak i - političari. Sada, kada taj prelep, ali veoma siromašan deo Srbije napokon počinje da ulazi i u razvojne planske dokumente republičke Vlade (osvrnućemo se i na neke vrlo opasne poteze na tom planu), neophodno je da se stručna i šira javnost Srbije upozna sa Ratkom Micićem, čovekom koji je najzaslužniji što su na Staroj planini opstala brojna seoska naselja, i što je njen najlepší centralni deo saobraćajno postao otvoren za turiste i ljubitelje prirode. Inženjer Ratko Micić se za Staru planinu borio decenijama na najdelotvorniji način, gradeći vodovode po planinskim selima, lično prosecajući puteve prema najlepšíim delovima centralnog planinskog grebena, nesebično pomažući seoskom stanovništvu u njegovoj većitoj mucu da opstane na tom prelepom, ali od svih vlasti zaboravljenom prostoru. O izuzetno plodnom životu tog veoma skromnog čoveka i nesebičnog stvaraoca mogao bi da se napiše i čitav traktat, koji bi kazivao šta može da učini jedan čovek kada ljubav prema ljudima, prirodi i neprekidnom stvaranju utka u svoj životni credo.

Ratko Micić je rođen 18. juna 1941. godine u Donjoj Kamenici kraj Knjaževca, na obalama Trgoviškog

Timoka. Možda je upravo to, što je rođen kraj te prelepe planinske reke, uticalo da je čitav svoj život posvetio veoma teškom i odgovornom poslu - da kvalitetnu vodu dovede do kuća ljudi, čak i u najzabačenijim selima, da kanališe naselja, da prouči i sačuva reke, da uredi rečne obale... Ratko Micić je završio 1959. godine srednju Građevinsku tehničku školu u Novom Sadu, a zatim je uz rad studirao građevinarstvo na fakultetima u Beogradu, Sarajevu i Skoplju. Najpre je radio na pruzi Sarajevo - Ploče, u Timočkim rudnicima uglja u Knjaževcu, a bio je prvi direktor Građevinskog preduzeća "Mile Julin", kao i Komunalnog preduzeća u Knjaževcu. Njegove prave sposobnosti dolaze do izražaja kada je izborom za direktora Javnog komunalnog preduzeća "Standard" u Knjaževcu došao na svoj pravi teren - kada mu je omogućeno da obavlja najvažnije hidrotehničke inženjerske poslove na području grada i opštine Knjaževac. Svi mi iz hidrotehničke struke, koji smo sa pažnjom pratili šta se dešavalo na polju voda i hidrotehničkih poslova u Srbiji, ocenjujemo da je period dok je Ratko Micić izgrađivao i uređivao komunalnu infrastrukturu opštine Knjaževac bilo najplodnije razdoblje hidrotehničkog neimarstva te opštine - grada Knjaževca, ali i mnogih planinskih sela. Upravo po tim poslovima ta opština je bila jedna od najprosperitetnijih, najuređenijih u Srbiji.

Jedan od velikih projekata koje je Ratko Micić realizovao jeste korenita obnova i proširenje vodovoda grada Knjaževca. Do njegovog dolaska na mesto direktora JKP u Knjaževcu vodovod grada je bio nedovoljno pouzdan, oslonjen na dosta oskudno izvoriste Jezava u aluvionu Grezanske reke, kapaciteta koji se spadao i na samo oko 8 L/s. Najpre se posvećuje poslovima koje mudar planer uvek tretira sa najvećim prioritetom - obnovi mreže, saniranju gubitaka u sistemu i povećanju kapaciteta postojećeg izvorišta. Pošto je mreža bila stara, sa velikim gubicima, Ratko Micić se najpre usredsredio na njenu obnovu, dajući vodovodnom sistemu Knjaževca konfiguraciju koja ga i danas, nakon više od tri decenije, čini jednim od

najpouzdanijih vodovodnih sistema Srbije. Vrlo umešno proširuje kapacitet postojećeg izvorišta u aluvionu Grezanske reke, uključiv i veštačko prihranjivanje, čime efikasno stabilizuje kapacitet tog izvorišta na ne manje od 40 L/s. Međutim, kao čovek koji uvek gleda niz godina unapred, odmah se posvećuje traganju za novim, pouzdanim izvorištem. Kao odličan poznavalac hidroloških i hidrogeoloških prilika, jer je on sva izvorišta na području opštine pasionirano lično hidrometrijski izučavao, usmerio je grad na novo izvorište - "Sinji Vir" u koritu Svrliškog Timoka, oko 2 km uzvodno od Podvisa.

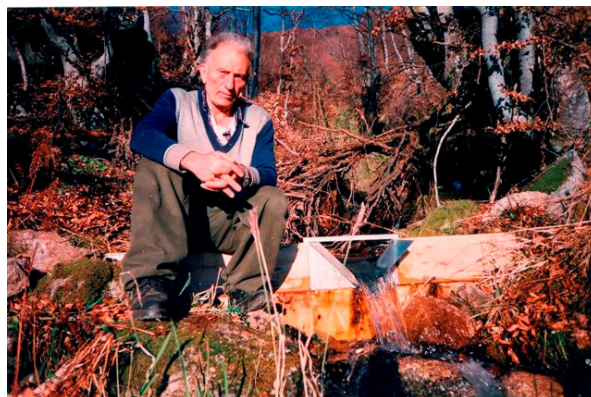

Izrada jedne od brojnih mernih stanica

Zahvaljujući njegovom ličnom stručnom i organizacionom angažovanju izvršena je vrlo uspešna, uzorna kaptaza tog karstnog izvora, pri čemu je zahvaćeno oko 230 L/s vode odličnog kvaliteta, koja ne zahteva nikakav tretaman osim uobičajene dizinfekcije. Sa pravom mogu reći da je to na neki način bio "autorski rad" Ratka Micića: zajedno sa Geozavodom on obavlja hidrogeološke istražne radove, u saradnji sa Građevinskim fakultetom iz Skoplja on definiše projektnu koncepciju rešenja, projektuje čitav prenosni sistem i obnovu distributivne vodovodne mreže Knjaževca, lično je geodetski trasirao nove cevovode, kao brižljiv domaćin bdio nad izvođenjem radova, itd. Koliko je Ratko Micić čitavo svoje biće ugradio u taj projekat možda najrečitije svedoči i činjenica da je u skadu sa svojim pristupom poslu - da najdelikatnije i najopasnije stvari treba da lično on uradi - pri pripremi za fundiranje objekta kaptaze najveći deo posla miniranja, onog najdelikatnijeg, kada treba zadržati neoštećenu strukturu stenske mase u okruženju karstnog vrela - obavio je on lično. Obavio na najbolji moguć način! Tu mu je odlično došlo iskustvo inženjerskog miniranja, koje je stekao radeći sa entuzijazmom na

vođenju poslova na pruži Sarajevo - Ploče. (Mada je bio zadužen za delikatan posao geodetskog vođenja trase pruge Sarajevo - Ploče, Ratko Micić je svaki slobodan trenutak koristio i za sticanje novih znanja, te je postao i jedan od najumešnijih минера, što mu je kasnije omogućili da sam, sa nekoliko ljudi, napravi i najvažniji put na Staroj planini, od s. Crni Vrh do Babinog Zuba, u dužini od 11 km. O toj gotovo epskoj priči biće više reči kasnije). Poslovi na kaptiranju izvorišta Sinji Vir bili su jedni od najsloženijih koji su izvedeni kod nas (trebalo je obezbediti da ne dođe do mešanja vode iz karstnog izvora sa vodom iz reke, u kojoj se vrelo nalazi), te je taj objekat sa pravom ušao u literaturu. Na taj način, angažovanjem Ratka Micića, grad Knjaževac je dobio pouzdano dugoročno rešenje snabdevanja vodom, koje ga odlično služi već više od tri decenije. Neumorni graditelj taj vodovod odmah širi dolinskim pravcem do Minićeva i na susedna naselja, tako da Knjaževački vodovod uskoro prerasta u manji regionalni vodovod, iz koga se pored grada snabdeva i deset seoskih naselja, po najsavremenijoj koncepciji koja je predviđena za sisteme snabdevanja vodom Srbije.

Veliki graditelj Ratko Micić se ne zaustavlja na vodovodu. Komunalnu infrastrukturu Knjaževca on zaokružuje savremenim kanizacionim sistemom, radeći intenzivno u svim fazama projekta, od definisanja koncepcije, razrade projekta, do brižljivog nadzora pri izvođenju sistema. Sećam se kako je emotivno preživljavao što i pored velikog truda nije uspeo da obezbedi sredstva da se kanalizacija zaokruži kako i treba - postrojenjem za prečišćavanje otpadnih voda. Takođe, intenzivno je radio i na urbanoj regulaciji vodotoka u zoni Knjaževca, po čemu je taj lepi grad sada posebno prepoznatljiv i jedan od najuređenijih u Srbiji.

Ratko Micić kraj svog mernog profila

Međutim, ne bi Ratko Micić bio najveći radoholik (čovjek u celosti posvećen radu i stvaranju) koga sam sreo u svom životu, kada bi se zadovoljio tim izvanrednim poslovima.

U obilasku najdaljih kutaka Stare planine

Kao čovek koji je najveći deo svog života proveo pomažući stanovnicima sela na Staroj planini, on pristupa izgradnji seoskih vodovoda. Kao sistematičan čovek, koji zna valjan redosled poteza - najpre radi studiju "Mogućnosti snabdevanja naselja na području opštine Knjaževac". Nakon toga on lično pristupa projektovanju pojedinih vodovoda, lično radi na kaptiranju lokalnih izvorišta, geodetski obeležava trase glavnih dovoda, animira meštane da i oni prionu na posao - i tako uskoro nastupa pravi komunalni preporod sela na obroncima Stare planine na području opštine Knjaževac.

Tokom nekoliko godina sistematskog rada pouzdano snabdevanje vodom iz seoskih vodovoda dobila su sva sela u dolinskom delu opštine, i dvadesetak sela u planinskom delu. Neki od većih vodovoda koje je realizovao Ratko Micić su: Ošljane, Radičevac (razuđen sistem sa 4 zahvata i 3 rezervoara), Žukovac, Gradište, Gornja i Donja Kamenica i Štrbac (regionalni vodovod za ova tri sela sa kompletnom infrastrukturom i moćnim karstnim izvorištem Korenatac.) Pri kaptiranju ovog izvorišta koristio je iskustvo i znanje stečeno na kaptiranju izvorišta Sinji Vir (samozaštitna izvora od uticaja rečne vode Svrliškog, odnosno Trgoviškog Timoka). Realizovao je i vodovode u sledećim naseljima Krenta, Podvis, Rgošte, Vasilj, Minićevo, Vitkovac, Gornje i Donje Zuniče, Sastavak, Skrobnica. Na njegovim objektima za seoska naselja je zahvaćeno oko 60 L/s izvorske vode. Neka planinska sela (npr. Crni Vrh, Čuštica) snabdevaju se jako složenim sistemima, čak iz oko 30 izvora, primenom manjih individualanih i grupnih vodovoda. Niz seoskih

vodovoda ima po više grupnih vodovoda, za pojedine grupe kuća i zaseoke (Čuštica, Vrtovac, B.Berilovac). Prvi je u tom delu Srbije primenio gasni hlorator.

U sve te vodovode Ratko Micić je ugrađivao svoju visoku profesionalnu umešnost i etiku, ali i veliku ljubav prema ljudima. On je bio jedan od onih koji je prvi ne samo shvatio, već to sproveo u život, da ljudima u planinskom području ugroženom "belom kugom" kao prvi preduslov za opstanak na tom prostoru treba obezbediti - čistu vodu uvedenu u kuću. Upravo zahvaljujući takvoj mudroj orijentaciji Ratka Micića, koja je prihvaćena od strane opštine, stvoreni su osnovni uslovi koji su donekle stabilizovali demografske prilike i učinile da opstanu neka od seoskih naselja koja su bila na samom rubu potpunog nestajanja sa demografske karte Srbije. Tu Ratkovu lekciju - da je razvoj ključna poluga socijalne stabilizacije pasivnih krajeva - trebalo bi da shvate oni koji se u udobnim kabinetima bave samo umnožavanjem gomila papira o lošim demografskim tendencijama u Srbiji.

Ne smemo zaboraviti još jednu izuzetno korisnu hidrotehničku aktivnost Ratka Micića, koja traje već više od tri decenije. Da bi mogao da obavi taj izvanredno važan posao planiranja i razvoja toliko složenog sistema od oko tridesetak vodovoda on je prethodno lično obavio mnogobrojna hidrometrijska merenja na nizu vodotoka i izvora. Verovali ili ne, on je o svom trošku postavljao izvanredno rešene vodomorne stanice, opremljene Tompsonovim i Paršalovim prelivima, i sam se sa svojom džipom i rashodovanom "Nivom", koju je lično mukotržno održavao - peo i do najudaljenijih planinskih bespuća, kako bi izvršio hidrometrijska merenja. Na taj način, radeći potpuno sam, bez ičije pomoći, on je tokom preko tri decenije vlastitih hidroloških bdenja na Staroj planini identifikovao i istražio oko 60 izvorišta. Sasvim je

sigurno da je Ratko Micić najbolji poznavalac vodnih režima Stare planine i da raspolaže najdragocenijim hidrološkim podacima, koji će uskoro biti zlata vredni, kada dođe do razvoja turističkih centara u pojedinim planinskim naseljima, čiji će se vodovodi naslanjati na ta izvorišta.

Kada je obavio poslove obezbeđivanja vodom grada Knjaževca i oko 30 seoskih naselja, Ratko Micić - zaljubljen u Staru planinu i duboko predan ljudima koji žive na njoj - latio se veoma važnog posla - razvojnog otvaranja i uređenja Stare planine. Najpre osniva Zajednicu za Staru planinu, koja prerasta u Javno preduzeće "Babin Zub", čiji je osnivač i direktor bio sve do odlaska u penziju. Krećući se po naseljima na Staroj planini Ratko Micić je shvatio da su putevi ključni preduslov bilo kakvog razvoja. Dok bi neko drugi lamentirao na sastancima sa pričama na tu temu - Ratko Micić, kome sam u više navrata u šali govorio da mi deluje poletno i eksplozivno kao da je tog jutra doručkovao TNT (trinitrotoluol) - lično se latio posla. Projektovao je put kroz tadašnje bespuće od s. Crni Vrh do Babinog Zuba, lično je obeležio trasu puta, nabavio kompresor i opremu za miniranje, okupio je ekipu od 8 radnih entuzijasta i sa tom malenom grupom ljudi je obavio neverovatan obim posla. Evo, uverite se i sami. Obavili su sve poslove na raščišćavanju trase puta (verovali ili ne, morao je sa svojom ekipom da sam seče stabla na trasi - vlastitom motornom testerom), lično je obavljao minerske radove pri prosecanju trase puta kroz jedno od najtežih planinskih područja Srbije. Ja kao svedok tih događaja i inženjerijski oficir koji je na čestim vojnim vežbama gradio niz puteva po Srbiji, tvrdim da je ta malena ekipa okupljena oko Ratka Micića uradila posao koji bi u normalnim uslovima obavljala bar jedna kompletna četa pionirske inženjerije. No, ni to nije prošlo bez uobičajenih srpskih mentaliteta.

Umesto podrške, sledilo je - saplitanje. Neki ljudi kojima je taj Ratkov radno usmereni entuzijizam zasmetao poslali su inspektora koji je naredio da se obustave radovi, jer niko od ekipe koja je izuzetno profesionalno obavljala miniranja nije imao oficijelne papire za taj posao. Neko ko je sazdan sa nekim drukčijim, manje upornim i otpornim spiralama DNK, razbesneo bi se i ogorčen na srpske besmislice digao bi ruke od svega toga. Ratko Micić - ne! Prekida radove, odlazi na Radnički univerzitet u Nišu i sa velikim uspehom polaže ispit za KV minera i vraća se na gradilište, ovoga puta sa papirom, koji mu daje pravo da nastavi da gradi sadašnju žilu kucavicu Stare planine. Izgradnjom tog puta Ratko Micić je lično uradio najveći i najvažniji deo razvojnog posla - otvaranje te čudesne planine za turiste i ljubitelje prirode. Međutim, njegov radni entuzijizam se time ne prekida. Opseda republičke institucije za putogradnju (u nekim kontaktima na visokom nivou imao sam zadovoljstvo da mu i ja pomazem), kako bi dobio određen broj radnih sati građevinskih mašina da se probiju trase šumskih puteva do udaljenih sela (Gravaljosa, itd.) do kojih su tada vodile samo konjske staze. Trebalo je videti dirljivu sliku - kako se menja raspoloženje i mentalitet ljudi u planinskim selima do kojih je stigao Njegovo veličanstvo - Put. Ljudi kao da su dobili dugo priželjkivano sidro da ostanu na tom mestu, da vedrije razmišljaju o budućnosti. Sećam se jednog Ratkovog poziva u neke kasne večernje sate kada mi je razdraganim glasom saopštio divnu vest, da se u selu Gravaljosa posle dugo vremena rodila devojčica, Žaklina. Mala Žaklina je bila kao vesnik nekih lepših vremena koja sa putem stižu na obronke Stare planine. Stižu - zahvaljujući Ratku Miciću, čoveku koji je čitavu svoju životnu energiju usmerio da pomogne ljudima koji žive na padinama te prelepe planine.

Ratko Micić je jedan od najsvestranijih stvaraoca koje sam sreo u životu. I sve to što zna - radi sa žarom i profesionalnom perfekcijom. Sa neutoljivom radoznalošću sve želi da lično zna i da lično može da uradi. U šali mi je kao uzor pominjao cara Petra Velikog, koji je otišao u brodogradilišta Evrope, da kao običan radnik, vešto baratajući sa tesarskim alatima, lično nauči kako se prave brodovi. "Ako je mogao Petar Veliki - mogu i ja", govorio je u šali, kada bih ga zatekao u nekom majstorskom poslu. Ratko je gradeći vodovode lično u fabrici pumpi "Jastrebac" u Nišu u radničkom odelu učestvovao u montaži pumpi koje će biti isporučene za njegove sisteme - da sve vidi i proveriti na pravom mestu. Rukovodioci te nekada veoma renomirane fabrike su se šalili kako se oni smenjavaju, samo je Ratko uvek u njihovim halama. Uzor mu je i

njegov dragi pedantni profesor dr Milorad Sibinović, o kome i sada govori sa najvećim uvažavanjem, ne zaboravljajući da istakne kako je od njega naučio kako dobar hidrotehnički projekat mora da bude celovit, sa potpunim prikazom čitave geneze nastajanja projektnog rešenja, jer "ako toga nema u uvodnom delu, to je kao da se engleski džentlmen pojavio na nekoj svečanosti bez cilindra". Ratko Micić je, najpre, jedan od plodnih hidrotehničkih projektanata i graditelja, jer je uradio projekte za tridesetak vodovoda, i sve te vodovode je i izveo, realizujući sam neke od najdelikatnijih objekata (kaptaže). Izvanredan je geodeta, te je vodio trasu pruge Sarajevo - Ploče na najdelikatnijoj deonici u zoni Konjica, trasirao put od Šćepan Polja do Mratinja, puteve na Staroj planini, obeležavao trase svih vodovoda koje je gradio. Uradio je više hidrotehničkih studija, od kojih je kapitalna ona o mogućnostima snabdevanja vodom naselja na području opštine Knjaževac.

Odličan je hidrolog i obavio je brojna istraživanja vodnih režima, kojim su determinisani kapaciteti potencijalnih izvorišta na Staroj planini. Uradio je delove koji se odnose na vode u više prostornih planova (opštine Knjaževac, Stare planine) i u više urbanističkih planova. Međutim, posebno impresionira njegovo profesionalno umeće i perfekcionizam sa kojim radi čitav niz poslova. Odličan je miner, onaj sa osećajem i "lakom rukom" - koji je u stanju da filigranski kao nožem odreže stensku masu; najuzorniji je pčelar, koga je uživanje gledati i slušati u njegovom pčelinjaku kako sa ljubavlju obavlja taj plemeniti posao; najbolji je poznavalac gljiva i šumskog rastinja... No, ja bih rekao,

Ratko Micić je najbolji poznavalac i prijatelj - čestitih ljudi na planini. To zavređuje da se posebno istakne.

U bogatoj srpskoj leksici postoji divan, afirmativan kompliment kada za nekog čoveka kažu sa uvažavanjem da je pravi "tato na narod". Zaista ne znam kome bi takav epitet više odgovarao od Ratka Micića. U to sam se uveravao mnogo puta. Sećam se jednog našeg zajedničkog odlaska na Staru planinu, kada je trebalo da ocenimo neka potencijalna izvorišta. Ratko je najpre dugo kružio kroz grad: u apoteci je kupio lekove za neku baku koja zaboravljena od rodbine živi u nekoj planinskoj zabiti, onda smo svratili u gvožđaru po pocinkovani pleh koji je potreban nekom domaćinu da zakrpi krov na kući, tu su bile i razne porudžbine iz bakalnica, tekstilnih radnji, pa smo napokon svratili da kupimo i balone vina, da jedan domaćin u udaljenom bespuću može da valjano proslavi krsnu slavu. Sve je to Ratko vadio iz glave, preslišavajući se da nešto nije zaboravio. A trebalo je videti radost svih tih ljudi kada bi ugledali Ratkovu "Nivu" i videli kako sa osmehom iz nje, ali i sa njenog krova vadi ono što im je potrebno. Mene je posebno uvek impresioniralo to što on sve ljude koje srećemo na putevima lično odlično poznaje, zna sve rodbinske odnose, zna probleme koji ih muče i istinski saoseća sa njima u njihovim nevoljama, trudeći se da im pomogne. Pošto je znao da je za opstanak ljudi u tom lepom ali pasivnom kraju osnovno - pružiti ljudima šansu da zarade - uporno je, i pored stalnih saplitanja od strane surevnjivih ljudi na raznim nivoima vlasti, organizovao mreže za otkup šumskih plodova, mlečnih proizvoda... Time je stvarao veoma važno ekonomsko sidro koje je siromašne seoske porodice zadržavalo u njihovoj planinskoj postojbini.

Tokom jedne od graditeljskih akcija na Staroj planini

Sada je Ratko Micić sa pravom veoma zabrinut. Velika se opasnost nadvila nad njegovom dragom lepoticom -

Starom planinom. Nakon što je sa velikim profesionalnim umećem urađen Prostorni plan parka prirode i turističke regije Stara planina (IAUS - Beograd, 2007.), koji je predviđao - kao što se to radi u celom svetu - da se u okviru ili blizini postojećih seoskih naselja u srednjem pojasu planine, (1100-1200 mnv) u kontaktu sa najboljim skijalištima, realizuju turistički centri optimalnog kapaciteta (2÷3000 ležaja), ravnomerno raspoređeni po čitavom planinskom lancu i po opštinama, sa mogućnošću racionalnog komunalnog opremanja - nenadno su se pojavili političari koji razvoj Stare planine tretiraju samo kao oruđe u svojoj politikantskoj karijeri. Volšebno se pojavio "Master plan", urađen samo za zonu Babinog Zuba - Jabučkog ravništa. (Čitaoci, dobri znalci naše pravne planerske procedure dobro znaju da "Master plan" ne postoji ni u jednom državnom normativnom dokumentu i da je to najčešće papirološka poštapalica za mešetarenje, najčešće sa nekretninama). Elem, u tom za naše pojmove vrtoglavo skupo plaćenom Master planu, zagrebački planer (!) predviđa hidrotehnički i ekološki pogibeljnu ideju da se na uzanom prostoru praktično na vrhu planine, u zonu Babinog Zuba, na lepim platoima Jabučko Ravnište i Leskova, realizuju hotelska naselja sa čak 23.000 ležaja!! Ne pomažu upozoravanja eksperata da je to ekološki atak na prirodu, da tu nema vode, da se u takvim uslovima ne mogu prečišćavati otpadne vode (upozoravajući primer je ekološki degradiran Kopaonik!), da je to enormno koncentrisano zagađenje za ekosistem koji planina ne može da podnese bez potpunog kolapsa. Neki političari, koje je kao što svi vidimo uveliko načeio *sindrom hubris* (*sindrom osionie samouverenosti*, prema nedavnoj naučnoj kvalifikaciji tog obolenja) kao pokvaren gramofon ponavljaju priču da "veliki igrači traže velika koncentrisana naselja", "da se samo sa takvim naseljem mogu dobiti Zimske olimpijske igre" (što je potpuna besmislica, jer su sve dosadašnje zimske igre i sedišta, ali i najveći deo smeštajnih kapaciteta, imale u gradovima u podnožju planina, dok su u planinskim zonama locirana sportskih borilišta i olimpijska sela malog kapaciteta za smeštaj takmičara). Političari su već jeftino pokupavali zemljište i sada se ne obziru na argumente da se ne sme da dopusti da nelogično locirani grad na vrhu planine uništi ekološke dragocenosti i biodiverzitet planinskog područja koga treba zaštititi. Naš prijatelj Ratko Micić, koji je ceo svoj život uložio u očuvanje i logičan ekonomski razvoj tog prirodnog blaga Srbije - sada mora da vodi novu bitku, za spasavanje planine, za njen logičan održiv razvoj, koji obuhvata i zaštitu ekosistema. Pridružimo mu se u toj borbi - zaustavimo divljanje neukih i grabljivih ljudi, kojima u trci za ličnom zaradom ništa nije sveto. Pa čak

ni takva dragocenost kakva je Stara planina, biser Srbije.

Ratko Micić svoje penzionerske dane provodi - veoma radno. I dalje radi tempom koji teško može da prate i mnogo mlađi ljudi. U Donjoj Kamenici održava najuzorniji veliki pčelinjak vršeći serozna biološka istraživanja; bez ičije pomoći i o svom trošku (!) obavlja hidrološka merenja vodotoka i izvorišta na Staroj planini; pomaže žiteljima seoskih naselja da u našem ekonomskom haosu kako-tako uspeju da plasiraju voće i mlečne proizvode; planira snabdevanje vodom onih turističkih centara koji se logično planiraju u okviru seoskih naselja... Divna porodica, supruga Mira, sin Darko i kći Tanja sa svojim porodicama, sa ukupno četiri unuka - pokušavaju da olakšaju, ali malo i prikoče njegov prevelik radni napor - ali uzalud. Ratko Micić sledi svoju divnu viziju razvojnog projekta Stare planine: razvoj treba da dovede do ekonomskog preporoda tog nerazvijenog kraja, do sociološke obnove tog demografski najugroženijeg područja Srbije, do stvaranja uslova za odmor i rekreaciju urbanog stanovništva, ali i do očuvanja i unapređenja svih ekoloških vrednosti Stare planine kao unikalnog parka prirode. Svi mi koji delimo tu njegovu viziju, želimo mu dobro zdravlje i da istraje u svojim naporima. Priliku da pišem o Ratku Miciću, velikom hidrotehničkom pregaocu i čoveku koji je toliko mnogo dao za očuvanje i razvoj Stare planine doživljavam i kao ličnu privilegiju, ali i kao obavezu da pozovem sve razumne ljude da otporom sprovođenju ekološki pogibeljnog "Master plana" sprečimo da se zbog osionosti neznalica i mešetarenja nekretninama uništi taj dragoceni dragulj prirode.

Dr Branislav Đorđević